

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W KIELCACH
z dnia 202... r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Cisów im. prof. Zygmunta Czubińskiego

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478; zm.: Dz. U. z 2024 r. poz. 1940 oraz z 2025 r. poz. 884) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody Cisów im. prof. Zygmunta Czubińskiego, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. 1. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie fragmentu lasu mieszanego, miejscami o cechach pierwotnych, w Górach Świętokrzyskich.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu, o którym mowa w ust. 1 są:

- 1) zabezpieczenie naturalnych procesów przyrodniczych zachodzących w obrębie ekosystemów leśnych;
- 2) występowanie siedlisk przyrodniczych: 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9110 – Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*);
- 3) położenie w całości na gruntach Skarbu Państwa;
- 4) położenie rezerwatu w granicach Cisowsko-Orłowińskiego Parku Krajobrazowego;
- 5) położenie rezerwatu w granicach obszaru Natura 2000 - Lasy Cisowsko-Orłowińskie PLH260040.

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków określa Załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 4. Na terenie całego rezerwatu wprowadza się ochronę ścisłą.

§ 5. Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony ścisłej, ich rodzaju i zakresu oraz lokalizację przedstawia tabela stanowiąca Załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 6. Wprowadza się następujące wskazania wymagań ochrony przyrody konieczne do uwzględnienia w ustaleniach planu ogólnego gminy Daleszyce, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Daleszyce, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych:

- 1) w odległości do 100 m od południowej granicy rezerwatu zachować dotychczasowy sposób zagospodarowania terenu, dopuszczając możliwość ich zalesienia.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik nr 1 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia202.. r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Cisów im. prof. Zygmunta Czubińskiego

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków

Lp.	Nazwa i kod oraz opis zagrożenia		Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożenia oraz jego skutków
Zagrożenia wewnętrzne			
1.	Istniejące	Obecność sosny i modrzewia w drzewostanie przyczynia się do zmian kwasowości gleby i promuje występowanie gatunków borowych	Pozostawienie siedlisk procesom naturalnym, które z czasem przebudują drzewostan w postać klimaksową
2.		Uszkadzanie zamierających i martwych drzew wzdłuż szlaków przez turystów (odzieranie takich drzew z kory)	Skuteczne informowanie i nadzór nad rezerwatem
3.		Usuwanie martwych i obumierających drzew - konieczność usuwania martwych lub zagrażających drzew bezpieczeństwu zwiedzających w pobliżu szlaków turystycznych. Cięcia naruszają naturalność procesu starzenia drzewostanu.	Przegląd drzew przeznaczonych do usunięcia ze względów bezpieczeństwa, pozostawianie ściętych pni w rezerwacie
4.	Potencjalne	Nie stwierdzono	
Zagrożenia zewnętrzne			
5.	Istniejące	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych – zaśmiecanie terenu przez osoby penetrujące teren rezerwatu (oraz mieszkające w sąsiedztwie)	Okresowe sprawdzanie i sprzątanie rezerwatu
6.		Jeżdżenie ciężkim sprzętem po rezerwacie (ciągniki rolnicze, quady) sprzyja erozji i może prowadzić do powstania wąwozów drogowych. Zagrożenie to w szczególności dotyczy drogi w oddz. 82b, która jest regularnie rozjeżdżana przez ciężki sprzęt.	Zagrodzenie drogi wjazdowej; częste patrole Służby Leśnej
7.		Lokalizowanie śródleśnych składnic drewna w odległości mniejszej niż 500 m od rezerwatu. Składowane na składnicach drewno stanowić będzie w okresie aktywności imagines bardzo skuteczną, a co za tym idzie wysoce destruktywną dla populacji gatunków owadów, pułapkę ekologiczną (w okresie aktywności	Zmiana lokalizacji lub nie wykorzystywanie składnic w okresie aktywności rozrodczej gatunków owadów

Lp.	Nazwa i kod oraz opis zagrożenia		Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożenia oraz jego skutków
		rozrodczej jaja składane będą na drewnie, które będzie wywożone z lasu)	
8.	Potencjalne	Stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych – stosowanie chemicznych oprysków do zwalczania szkodników owadzych w sąsiedztwie rezerwatu może doprowadzić do szkód w faunie rezerwatu.	Rezygnacja z tego typu działań
9.		Nawożenie/nawozy sztuczne – nadmierne stosowanie nawozów sztucznych w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu może niekorzystnie odbić się na chronionym ekosystemie.	Kształtowanie strefy ekotonowej, zalesianie terenów przyległych

Załącznik nr 2 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 20... r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Cisów im. prof. Zygmunta Czubińskiego

Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony ścisłej, ich rodzaju, zakresu i lokalizacji.

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych	Termin realizacji
1.	Sprzątanie	Sprzątanie terenu rezerwatu wraz z wywiezieniem zebranych śmieci	Teren rezerwatu, zwłaszcza sąsiedztwo ścieżki edukacyjnej	Doraźnie
2.	Oznaczenie granic	Oznaczenie granic rezerwatu odrębnym oznaczeniem	Granice rezerwatu	1-2 rok obowiązywania planu

Uzasadnienie
do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 202... r.
w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Cisów im. prof. Zygmunta Czubińskiego

Zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia plan ochrony dla rezerwatu przyrody.

Plan ochrony rezerwatu sporządza się na okres 20 lat w celu oceny stanu zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych, wartości kulturowych oraz wskazania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych, a także opracowania koncepcji ochrony tych zasobów ze wskazaniem zakresu prac, w tym zabiegów ochronnych dla zachowania walorów przyrodniczych. Niniejszy plan ochrony nie zawiera zakresu planu zadań ochronnych, o czym mowa w art. 20 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody z uwagi na funkcjonowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Cisowsko-Orłowińskie PLH260040 pokrywającego się z obszarem rezerwatu przyrody¹.

Rezerwat Cisów im. prof. Zygmunta Czubińskiego ustanowiony został Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 15 lipca 1970 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. z 1970 r. Nr 25, poz. 206). Zarządzenie to zostało ujęte w Obwieszczeniu Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 15 października 2001 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., wydanym w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie. Aktualnie dla rezerwatu obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 20 września 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody Cisów im. prof. Zygmunta Czubińskiego (Dz. Urz. Woj. Św. poz. 2866).

Zgodnie z aktem prawnym ustanawiającym rezerwat, celem ochrony jest zachowanie fragmentu lasu mieszanego, miejscami o cechach pierwotnych, w Górach Świętokrzyskich.

Dokumentację projektu planu ochrony rezerwatu sporządzono w 2023 r., z uwzględnieniem wymagań art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794). Zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału społeczeństwa na zasadach określonych w art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.).

Informację o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu ochrony dla tego rezerwatu podano do publicznej wiadomości poprzez obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach znak: WPN.I.6202.12.2022.MK1 z dnia 10.10.2022 r. o przystąpieniu do opracowania dokumentacji projektu planu ochrony dla rezerwatu przyrody Cisów im. prof. Zygmunta Czubińskiego.

Cały rezerwat obejmuje się ochroną ścisłą. Realizacja wskazanych w planie działań wynika z konieczności wypełnienia celu powołania rezerwatu tj. zachowanie *fragmentu lasu mieszanego, miejscami o cechach pierwotnych, w Górach Świętokrzyskich*.

¹ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Cisowsko-Orłowińskie PLH260040 (Dz. Urz. Woj. Św. z 2014 r. poz. 1141 ze zm.).

Rezerwat położony jest w obszarze niezwykle atrakcyjnym dla turystyki pieszej i kwalifikowanej, w związku z tym dopuszcza się możliwość wyznaczenia szlaku przeznaczonego do ruchu pieszego odrębnym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach. Nie wskazano miejsc przeznaczonych do celów naukowych, edukacyjnych, rekreacyjnych i turystycznych oraz miejsc prowadzenia polowań, zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, amatorskiego połowu ryb i rybactwa. Na obszarze rezerwatu nie wskazano również miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza. Rezerwat może być udostępniony do prowadzenia badań naukowych po uzyskaniu indywidualnego zezwolenia, o którym mowa w art. 15 ust. 4 i 5 ustawy o ochronie przyrody.

Rezerwat od strony południowej przylega do terenów zagospodarowanych rolniczo dlatego do dokumentów planistycznych wprowadza się następujące ustalenia:

1) w odległości do 100 m od południowej granicy rezerwatu zachować dotychczasowy sposób zagospodarowania terenu, dopuszczając możliwość ich zalesienia.

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana m.in. ze środków budżetu państwa. Nie wyklucza się możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania. Koszty realizacji działań ochronnych oszacowano na poziomie 130 000,00 zł w całym okresie obowiązywania planu ochrony.

Wydanie aktu normatywnego nie wpłynie w istotny sposób na rynek pracy, ani też na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw i rozwój regionalny.

Przedmiotowy projekt zarządzenia był konsultowany z Generalną Dyрекcją Ochrony Środowiska. Zgłoszono uwagę dotyczącą braku działania mającego na celu przegląd drzew przeznaczonych do usunięcia ze względów bezpieczeństwa oraz pozostawienie ściętych pni w rezerwacie.

Uwagi nie uwzględniono, gdyż działania dotyczące bezpieczeństwa powszechnego są zgodne z art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie przyrody. Ponadto cały obszar rezerwatu objęty jest ochroną ścisłą.

Zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału społeczeństwa na zasadach określonych w art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Informację o możliwości zapoznania się z dokumentacją sprawy oraz o terminie i możliwości składania przez wszystkich zainteresowanych uwag i wniosków do projektu planu ochrony rezerwatu, w terminie od dnia 9 grudnia 2025 r. do 30 grudnia 2025 r. podano do publicznej wiadomości obwieszczeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach znak: WPN-I.6202.12.2022.EJP z dnia 5 grudnia 2025 r. Obwieszczenia te zostały umieszczone na tablicy ogłoszeń oraz w BIP Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach, a także na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Daleszycach, na tablicy ogłoszeń Nadleśnictwa Daleszyce, w prasie lokalnej. W określonym wyżej terminie wpłynęły/nie wpłynęły uwagi.....

Niniejszy projekt zarządzenia na podstawie art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Kielcach – Uchwała Nr 12/2025 Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Kielcach z dnia 1 grudnia 2025 r.

Na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody projekt planu został przesłany w dniu r. do zaopiniowania przez Radę Miasta i Gminy Daleszyce. Zgodnie z art. 89 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1456) opiniowanie przez organy gminy rozstrzygnięć innych organów wymagają uzgodnienia w ciągu 30 dni od dnia doręczenia projektu zarządzenia. Po upływie tego terminu brak przedstawienia stanowiska rady gminy jest równoznaczny z brakiem uwag i przyjęciem projektu zarządzenia w brzmieniu przedłożonym do urzędu. Przedmiotowy projekt zarządzenia uzyskał/nie uzyskał pozytywną opinię Rady Miasta i Gminy Daleszyce – Uchwała z dnia 2025 r.

Projekt niniejszego zarządzenia w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r., poz. 428 ze zm.) został uzgodniony z Wojewodą Świętokrzyskim - pismo znak: z dnia r.